

Temesvár magyar egyeteme

Dr. Bodó Barna egyetemi docens (Sapientia Tudományegyetem)

Temesvár és a Bánság kapcsán elsőként nem a kultúra jut eszünkbe, hanem a gazdasági fejlődés és az többitnikumú közeg. Ezért nem közismert, hogy a magyar felsőoktatás történetében Temesvárnak már a XIX. század első felétől megvan a helye. És nem az 1806-tól létező katolikus papnevelőre gondolunk – ezt nem lehetett magyar intézménynek nevezni az akkori körülmények közepette, bár alapítója Kőszeghy László püspök. Azt az intézményt, amelyet utóda, Lonovics József püspök kezdeményezett és hozott létre 1843-ban, szóval a Lyceum Temesváriense már nyelvében is magyar egyetem volt. Két karral működött – filozófia, jog – és bizonyára létrejött volna a harmadik kar is, és ezáltal jog szerint is universitasszá válhatott volna, ha az 1848-49-es forradalmat követően Temesváron nem változnak meg a hatalmi viszonyok. A Bécs által akkor létrehozott Szerb Vajdaság és Temesi Bánság keretében magyar intézménynek helye nem lehetett. Ennek ellenére Temesvár akkori – német – polgármestere, Johann N. Preyer, a neves helytörténész véleménye szerint a város és a térség művelődési helyzetére jelentős pozitív hatást gyakorolt a rövid életű egyetem.